

7/8925

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 3865
Konu : Soru Önergesi

08.2009
19 EKİM 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 13.08.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8925/15125/32800 sayılı yazı,
b) 19.08.2009 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-158-77/3525 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan Adana Milletvekili Recai YILDIRIM'a ait 7/8925 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1 - Görüş 7/8925 (2 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Recai YILDIRIM

Adana Milletvekili

Esas No

:7/8925

Son 6-7 yıldan beri, özellikle de son 2 yıldır ülkemizin tarım sektörü can çekişir hale gelmiştir. Uygulanan politikaların milyonlarca üreticinin ihtiyaçlarına göre düzenlenmediği, küresel sermayenin dayatmalarına göre belirlendiği ve tatbik edildiği endişeleri bu süre içinde net olarak ortaya çıkmaktadır. Sürekli olarak azaltılan ve seçim zamanlarında 'bahşiş' gibi sunulan teşviklerle üretici ekimden uzaklaştırılırken aynı süre içinde doğal sonuç olarak Türkiye '**Kendi kendine yeten ülke**' olmaktan çıkarılmış, ithalata bağımlı hale getirilmiştir.

Hükümeti devraldığımız 2002 yılından bu yana tarımsal dış ticaret açığındaki seyir tesadüf olmamakla birlikte uygulanan politikalarla bariz şekilde örtüşmesi dikkate şayandır. 2002 yılı dış ticaret müsteşarlığı verilerine göre 2.293 milyar dolar ihracata karşın 2.162 milyar dolar ithalatla 131 milyon dolar olan ihracat fazlası ne yazık ki, sürekli gerilemiş ve geçen yıl itibarıyla ithalat zirve yapmıştır. 2008 de hububat, yağ, gübre ve yağlı tohumlar ithalatı yüzde 119,6 artarak 6 milyar 392 milyon dolara ulaşmasının izahı, elbette uygulanan tarım politikalarında gizlidir.

Gelinen noktada, 2008'deki tarımsal dış ticaret açığı da 2007 yılına göre yüzde 169 oranında artmış ve 2007 yılında 916 milyon dolar olan tarım ürünleri dış ticaret açığı 2 milyar 464 milyon dolara yükselmiştir. Bunun da izahını, son 7 yıllık tarım politikalarında aramak gerekmektedir.

Son yedi yılda ülke tarımı, adım adım yok olma noktasına gelirken, geçtiğimiz günlerde Tarım ve Köyışleri Bakanlığı'na açıklanan 2010 yılında uygulamaya konulması planlanan "**Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli**" ise haklı olarak kuşkuyla karşılanmaktadır. Proje, ilk başta doğru bir proje gibi görünse de değişik kaygıları, kuşku da beraberinde getirmektedir. Türkiye'yi 30 havzaya bölen ve bu havzalara göre teşvik sistemi getiren model ile kaynakların daha etkin kullanımının amaçlandığı açıklanmıştır. Hangi ürünün hangi bölgede daha verimli olduğu, buna göre üreticilerin ürün tercihine yönlendirileceği, böylece verimin artırılmasının hedeflendiği bildirilmiştir. Bu hususlar çerçevesinde;

SORU 1) Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli ile ilgili çalışma ve araştırmalarda herhangi bir küresel sermaye veya yabancı bir ülkenin etki ve baskısı olmuş mudur?

SORU 2) Bu modelde Uluslararası Para Fonu'nun (İMF), BM Tarım ve Gıda Örgütü'nün (FAO), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın (OECD), Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) etkisi veya katkısı ne ölçüdedir?

CEVAP 1-2) Söz konusu projede hiçbir dış kaynak kullanılmamış olup, proje finansmanı genel bütçe kalemleri ile gerçekleştirilmiştir. Tarım kesiminin ihtiyaçları ve milli kalkınma hedeflerimiz doğrultusunda çalışma yapılmıştır.

SORU 3) Tarım Bakanı'nın ifadesine göre "Hangi ürünün nerede, ne kadar üretileceğine karar vermeyi sağlayacak" olan bu model ile sürekli artan dış ticaret açığı gerçeğinde, aslında Türkiye'nin mi ihtiyaçları planlanacak yoksa yabancı çiftçilerin mi?

CEVAP 3) Model, ithalatın azaltılması, ihracatın artırılması ve toplumsal refahın maksimize edilmesini amaçlamaktadır.

SORU 4) Tarım Bakanı'nın "Bir tuşla bütün ürünlerle ilgili her türlü veriye ulaşma imkânına sahip olacağız" sözüyle ifade ettiği modelin, Türkiye'de yeni ithalat fırsatçıları oluşturmayaacağı garantisi verilebilecek midir? 'Tek tuşla' ulaşılan Türkiye'nin veri bankası bütün ülke çiftçilerinin hizmetine sunulabilecek midir?

CEVAP 4) Sisteme ait veritabanı Bakanlıkça belirlenen kullanıcılar tarafından görülebilmektedir.

SORU 5) Tarım Bakanı "Modelde 30 yıla ait 21 milyon iklim verisi sisteme işlendi. Toprakla ilgili 11 değişik veri grubu işlendi, 22 milyon toprak kaydı var. Eğim, yön ve yüksekliğe ilişkin 500 milyon nokta verisi var. Nüfus, hayvancılık ve canlı varlıklara ilişkin bilgiler var. Tarımsal ticarete ilişkin veriler var. Bu projede 525 milyon 782 bin kayıt işlendi. Çiftçi Kayıt Sisteminden

veriler kullanıldı, hangi bölgelerde hangi ürünlerin yetiştirildiği, ne şekilde desteklendiği, ürünlerin destekleme hassasiyetine ilişkin veriler işlendi." diyor. Türkiye'nin tarımla ilgili çok stratejik bilgileri, tarımsal mahremiyeti, dahası ülkenin güvenliğini de ilgilendireceği kuşkusuz olan stratejik bilgileri IMF, FAO, OECD ve DTÖ ile paylaşıldı mı? Paylaşıldı ise gerekçesi nedir?

CEVAP 5) İlgili kurum ve kuruluşlardan sadece veri temini yapılmıştır.

SORU 6) Tarım Bakanı'nın, tarım havzasını; "Ülkenin idari yapılanmasına da uygun olarak yönetilebilir büyüklükte, tarım ürünlerinin hem ekonomik hem de ekolojik anlamda yetiştirilebildiği bölge" olarak tanımlamasının, Türkiye'yi eyaletlere bölen idari yapılanma projeleriyle bir ilgisi var mıdır?

CEVAP 6) Türkiye tarım havzaları, iklim, topoğrafya, arazi kullanımı, toprak gibi tarımsal üretim için göz önünde bulundurulması şart olan, önemli ve öncelikli kriterlere göre belirlenmiştir. Aynı ilin idari sınırları içerisinde yer alan ancak iklim, toprak, topoğrafya ve arazi kullanımı konularına göre benzer nitelikte olmayan ilçeler farklı havzalara düşmüştür. Fiziksel yani coğrafik ve iklimsel koşullara bağlı olarak ülkemizde 30 tarım havzası belirlenmiştir. Çalışmanın amacı tarım havzalarının Tarım Kanunu'nun 14. maddesi gereğince belirlenmesidir.

SORU 7) Bir taraftan sözde verimliliği esas alan bir modelin açıklandığı bu günlerde, Karadeniz bölgesindeki fındık alanlarını daraltma çabası ve baskısı nasıl izah edilecektir?

CEVAP 7) 2844 sayılı Fındık Üretimine Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesi Hakkında Kanun ve bu Kanuna dayanarak 22.11.2001 tarihinde yürürlüğe giren 2001/3267 sayılı Fındık Alanlarının Tespitine Dair Bakanlar Kurulu Kararı ile Fındık üretimine izin verilecek alanlar 13 il ve 86 ilçe ile sınırlandırılmıştır. Buna göre 1 inci ve 2 nci sınıf tarım arazilerinde, % 6'dan daha az eğimli 3 üncü sınıf tarım arazilerinde ve rakımı 750 metrenin üzerindeki tarım arazilerinde fındık bahçesi tesis edilmesine ve yenilenmesine izin verilemez.

SORU 8) Teşvik dışındaki havzalarda verimli ancak küçük toprak alanlarında ekim yapan ve modelin desteklemediği küçük çiftçilerin mağduriyeti nasıl giderilecektir?

SORU 9) Bu model ile çok sayıdaki küçük üreticilerin kırsaldan kent varoşlarına göç etmesi kaçınılmaz olacaktır. Çok muhtemel bu süreç, sadaka toplumu oluşturma politikalarının bir parçası ve uzantısı mıdır?

CEVAP 8-9) Öncelikle "teşvik dışındaki havza" gibi bir kavram düşünülemez. Her tarım havzasında üretilmesi önerilen çok sayıda ürün mevcuttur. Hiçbir havza teşvik dışında değildir. Verimli ve küçük toprak alanlarında ekim yapan küçük çiftçilerimizin mağduriyeti söz konusu değildir. Çünkü sistem, havza bazında üretim önerisinde bulunmaktadır. Herhangi bir havzada yer alan ilçelerde ekim yapan her çiftçi bulunduğu havzalarda önerilen ürünleri ekebilecektir. Modelde işletme büyüklüğü gibi bir kavram bulunmamaktadır. Modelin kullandığı verimlilik verisi ise işletme verimi değil, toprak verimidir (kg/da), yani toprak-bitki uyumu ile ilgili bir kavramdır. Bu durumda, küçük ölçekli üreticilerin herhangi bir kaybı ya da mağduriyeti söz konusu olmadığı gibi, her ölçekteki çiftçiye katkı sağlamanın hesabı yapılmıştır.

SORU 10) Üreticilerin çoğu gelecek mevsim için ekim planlamasını yapmışken, 2010'daki ürünleri kapsayan modelde havzalara yönelik ürün desteği boşa kalacaktır. Bu durumda sayısız çiftçi daha çok zarar edecek, mağdur olacaktır. Bunu önlemek için hangi tedbirler alınacaktır?

CEVAP 10) Destekleme, sadece fark ödemesinde yer alan ürünleri kapsamaktadır ve fark ödemesi kapsamındaki destekler uygulanacaktır. Yani çiftçimiz mazot, gübre vb diğer desteklerimizden faydalanmaya devam edecektir. Bununla birlikte Modelin üretim öngörüsü, çiftçi alışkanlıklarında da birden bire farklılık oluşturulmaması adına Çiftçi Kayıt Sistemi ürün deseni ile uyumlulaştırılmıştır.